



13.5.2016

Valtioneuvoston kieli- ja käännöslinjauksia vuosille 2016-2020 valmisteleva työryhmä

Asettaminen

Valtioneuvoston kanslia on 13. päivänä toukokuuta asettanut työryhmän valmistelemaan valtioneuvoston kieli- ja käännöslinjauksia vuosille 2016-2020. Kieli- ja käännöslinjausten tavoitteena on tukea ministeriöitä kielellisten oikeuksien toteuttamisessa, käännöstarpeiden tunnistamisessa ja ennakkoinnissa sekä hyvän virkakielen edistämisessä. Lisäksi linjausten tavoitteena on tukea valtioneuvoston hallintoyksikön käännös- ja kielitoimialaa oman toimintansa johtamisessa ja kehittämisessä.

Valtioneuvoston linjauksissa huomioidaan kielilainsäädäntö, hyvän kielenkäytön vaatimukset, valtioneuvoston tarve erikielisiin käännöksiin ja muut kieli- ja käännösasioita koskevat strategiat, toimintalinjaukset ja suositukset.

Toimikausi

15.5.2016-31.10.2016

Tehtävät

Työryhmän tehtävänä on tunnistaa ne valtioneuvoston toiminnan osa-alueet, joissa kielelliset oikeudet ja eri kielten käyttötarpeet ja velvoitteet on erityisesti otettava huomioon. Alustavasti tunnistettuja osa-alueita ovat: hyvä virkakieli, valtioneuvoston keskeiset käännettävät asiakirjat, valtioneuvoston monikielinen sanastotyö, valtioneuvoston virkamiesten kielellinen osaaminen ja virkamiesten oman työn tukeminen kieliteknologisin ratkaisuin. Työryhmä tarkentaa kieli- ja käännöslinjausten kannalta keskeiset osa-alueet työn käynnistyessä.

Työryhmän tehtävänä on määritellä osa-alueiden nykytila, tavoitetila, tarvittavat toimenpiteet vuosille 2016-2020, vastuu- ja yhteistyötahot sekä resurssit (tuotettavan asiakirjan malli liitteenä 1).

Tausta

Valtioneuvoston käännös- ja kielipalvelut koottiin 1.3.2015 valtioneuvoston hallintoyksikköön käännös- ja kielitoimialalle. Käännös- ja kielitoimialan tavoitteena on tarjota ministeriöille laadukkaita, tarkoituksenmukaisia, yhdenvertaisia ja asiakaslähtöisiä palveluita. Huhtikuussa ministeriöihin on toimitettu lausunnolle valtioneuvoston ajankohtaisviestinnän käännöslinjauksia ja käännöstarpeen ennakkointimallia koskeva esitys. Ajankohtaisviestinnän linjaukset on valmisteltu yhteistyössä ministeriöiden viestintäyksiköiden kanssa. Ajankohtaisviestinnän käännöslinjaukset sisällytetään osaksi valtioneuvoston kieli- ja käännöslinjauksia.

Valtioneuvosto antoi joulukuussa 2012 periaatepäätöksen kansalliskielistrategiasta. Vastuu strategian täytäntöönpanosta jakautuu usealle toimijalle, yleisvastuu seurannassa on oikeusministeriöllä. Kaikkia ministeriöitä koskeva tavoite on kansalliskielten näkyvyyden lisääminen. Strategian liitteessä on käytännön työvälineitä eri hallinnon tilanteita varten.

Valtioneuvoston kanslia antoi lokakuussa 2015 ministeriöille määräyksen hallituksen esitysten käännättämisestä. Valtioneuvoston ruotsin kielen lautakunta julkaisee Svenskt lagspråk i Finland (SLAF) –käsikirjaa, joka on annettu valtioneuvoston kanslian ohjeena, sekä antaa muita ruotsin lakikieltä koskevia ohjeita ja suosituksia. Valtioneuvoston hallintoyksikkö antaa ohjeita myös vieraiden kielten osalta.

Hallintolain 9 §:ssä on hyvän kielenkäytön vaatimus, jonka mukaan viranomaisen on käytettävä asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä. Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisi vuonna 2014 Hyvän virkakielen toimintaohjelman, joka sisältää useita suosituksia julkishallinnon viranomaisille. Valtioneuvoston käännös- ja kielitoimialan tehtävänä on ohjata ja kehittää valtioneuvoston ja sen ministeriöiden virkakielen laatua. Toukokuussa 2016 julkaistaan valtioneuvoston kanslian verkkosivuilla hyvän virkakielen vinkki- ja itseopiskelupaketti.

Valtioneuvoston hallintoyksikön käännös- ja kielitoimialalla tehdään myös monikielistä sanastotyötä ja kehitetään valtionhallinnon sanastoja yhteistyössä sanaston aihealueen asiantuntijoiden ja kielten ammattilaisten kanssa. Käännös- ja kielitoimiala ylläpitää valtioneuvoston termipankkia Valteria, johon kootaan suomenkielisiä termejä sekä niiden englannin-, ruotsin- ja venäjänkielisiä vastineita.

Organisointi

Valtioneuvoston kieli- ja käännöslinjauksia vuosille 2016–2020 valmistelevan työryhmän puheenjohtajana toimii käännös- ja kielitoimialan toimialajohtaja Kaija Uusisilta ja sihteerinä ryhmäpäällikkö Susanna Karjalainen valtioneuvoston hallintoyksikön ruotsin kielen yksiköstä.

Työryhmän jäseninä toimivat:

ruotsin kielen yksikön päällikkö Katarina Petrell, VNHY
 vieraiden kielten yksikön päällikkö Taru Virtanen, VNHY
 kielipalveluiden tukiyksikön päällikkö Kaisa Kuhmonen, VNHY
 henkilöstön kehittämisspäällikkö Ritva Järvinen, VNHY
 ylitarkastaja Vava Lunabba, OM
 neuvotteleva virkamies Minna Sneck, VM
 hallitusneuvos Tuula Manelius, TEM
 ylitarkastaja Anne Luoto-Halvari, OKM

Työryhmä voi kuulla työnsä aikana asiantuntijoita ja valmistelussa voidaan hyödyntää olemassa olevia verkostoja sekä muodostaa tarvittaessa alaryhmiä valmistelun tueksi.

Työryhmän esityksestä järjestetään ministeriöille kuulemistilaisuus ja esitys lähetetään ministeriöihin lausunnolle.

Työryhmän kokoonpanossa on pyritty ottamaan huomioon naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ssä säädetty edellytys, jonka mukaan työryhmässä tulee olla vähintään 40 % sekä naisia että miehiä, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Tätä edellytystä ei ole voitu täysimääräisesti täyttää. Esitettyjen jäsenten tehtävien ja vastuiden johdosta on katsottu perustelluksi noudattaa työryhmässä edustettuina olevien tahojen ehdotuksia työryhmän jäseniksi.

Työryhmän työ tehdään virkatyönä.



Timo Lankinen
valtiosihteeri



Janne Kerkelä
osastopäällikkö

Liite 1

Tuotettavan asiakirjan malli

Käsiteltävä osa-alue (esimerkiksi hyvä virkakieli, valtioneuvoston keskeiset käännettävät asiakirjat)

Nykytilanne	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuu ja yhteistyötahot	Resurssit

Jakelu

Työryhmän jäsenet
KÄKI-toimiala

Tiedoksi

Ministeriöt